05/03/2019

Η Γυναίκα της Αφρικής ο αδύναμος κρίκος

/ Ορθόδοξες Προβολές

Για την καθημερινή ζωή της γυναίκας της Αφρικής κάνει λόγο σε άρθρο της η κα Νέλλη Κουσκολέκα – Δρ. Χημικός-Εδαφολόγος. Αναλυτικότερα αναφέρει “Αν και αντιπροσωπεύουν το 50% του πληθυσμού της γής και περίπου τα δύο τρίτα των ωρών εργασίας του, οι γυναίκες δεν απολαμβάνουν παρά το ένα δέκατο του εισοδήματος του πληθυσμού αυτού και έχουν στή διάθεσή τους λιγότερο από το 1% των αγαθών του πλανήτη.

Η μέρα της αφρικανίδας γυναίκας είναι υπερφορτωμένη. Σηκώνεται πριν άπ’ όλους το πρωί, πριν ακόμα βγεί ο ήλιος. Η μεταφορά του νερού άπ’ το ποτάμι ή το πηγάδι απαιτεί ένα καθημερινό «πήγαιν’ έλα» σε έδαφος ανώμαλο, συχνά με ανήφορο και κατήφορο, μ’ ένα φορτίο στα κεφάλι 20-30 κιλών.

Για ν’ ανάψει φωτιά, χρειάζονται ξύλα. Σε πολλές περιοχές η αναζήτηση αυτή, έχει καταντήσει ένα σοβαρό πρόβλημα. Στα Ζαΐρ, π.χ. στην ορεινή περιοχή Κιβού, πολλές γυναίκες και κοπέλλες δουλεύουν για μισή μέρα στις φυτείες με αντάλλαγμα λίγα ξερά ξύλα.

Τρεέφουν τη χώρα. Αφού φροντίσουν τα παιδιά τους φεύγουν για τα χωράφια, που συχνά βρίσκονται πολύ μακρυά άπ’ το χωριό. Η δουλειά εκεί διαρκεί περίπου 16 ώρες. Και η δουλειά αυτή σε αγρούς λαχανικών κυρίως, είναι περίπου αποκλειστική ευθύνη της γυναίκας. Οι άνδρες πηγαίνουν μόνο για το αρχικό όργωμα. Μ’ ένα τσαπί κι’ ένα μεγάλο μαχαίρι στα χέρια ετοιμάζουν τη γη για σπορά, ξεβοτανιζουν και κάνουν συγκομιδή. Κατά τις 2.00 μ.μ. γυρίζουν μ’ ένα φορτίο που είναι μισό προϊόντα της γης, μισό ξύλα για τη φωτιά. Η μεταφορά είναι κι αυτή γυναικεία δουλειά. Συχνά βλέπει κανείς γυναίκες να κουβαλούν φορτίο αρκετά μεγαλύτερο άπ’ όσο ζυγίζουν οι ίδιες.

Μόλις φτάσουν στο σπίτι αρχίζουν να καθαρίζουν το μανιόκ με την βοήθεια των κοριτσιών τους, αν έχουν. Μετά μαγειρεύουν για όλη την οικογένεια, συχνά μέσα σε μια καλύβα χωρίς παράθυρα ή τζάκι. Προτιμούν τροφές της κατηγορίας των κονδύλων (μανιόκ, είδη πατάτας κλπ.) που μαγειρεύονται γρήγορα, χωρίς να χρειάζονται πολλά ξύλα, ενώ οι τροφές που περιέχουν πρωτεΐνες σιγά-σιγά εγκαταλείπονται. Και μετά το βραδυνό φαγητό των ανδρών, είναι η ώρα της «διασκέδασης» τους, όπου μοιράζονται το υπόλοιπο του φαγητού με τις κόρες και τα μικρά. Στη συνέχεια πλένουν τα πιάτα και τα μικρά παιδιά τους και καθαρίζουν λίγο το σπίτι. Η νύχτα έχει πέσει. Μπορούν πιά ν’ αναπαυθούν. Αύριο αρχίζει μια παρόμοια μέρα, γεμάτη μόχθο.

Η δεύτερη σύζυγος. Στις πόλεις οι γυναίκες είναι πιο ανεξάρτητες ως προς τον άνδρα τους στον οικονομικό τομέα. Οι κάπως μορφωμένες εργάζονται σε γραφεία. Παρ΄ όλ’ αυτά συνεχίζουν να έχουν και όλες τις άλλες ευθύνες-δουλειές στην οικογένεια.

Για τη γυναίκα όμως της κάτω «τάξης» η ζωή είναι αφάνταστα δύσκολη. Στην πόλη όλα είναι ακριβά και η γή για καλλιέργεια σχεδόν ανύπαρκτη. Ένας μικρός κήπος λαχανικών μπορεί να χρησιμεύσει, τόσο σαν πηγή τροφίμων για την οικογένεια, όσο και τρόπος οικονομικού εισοδήματος. Οι παραδοσιακοί θεσμοί στην πόλη είναι πιο χαλαροί και κινδυνεύει η γυναίκα ή να εγκαταλειφθεί από τον σύζυγό της ή αυτός να φέρει μια δεύτερη «σύζυγο».

Και στις δυο περιπτώσεις η γυναίκα βρίσκεται μόνη της με το βάρος των παιδιών της. Και η πιο εύκολη διέξοδος από το οικονομικό αδιέξοδο είναι η πορνεία, ή της

ίδιας, ή η εξώθηση σ’ αυτή των κοριτσιών της, συχνά ανηλίκων.

Όμως, είτε στο χωριό, είτε στην πόλη, η αφρικανίδα γυναίκα μένει στο περιθώριο και έξω από τα κέντρα λήψης απόφασης, είτε αυτά λειτουργούν μέσα στην οικογένεια, είτε στον κοινωνικό και πολιτικό χώρο.

Ανδρικός σωβινισμός. Οι άνδρες κατοχυρώνονται πίσω από ορισμένες παραδοσιακές πεποιθήσεις-ταμπού: «Οι άνδρες δεν κουβαλούν νερό. Δεν φορτώνονται. Αυτό είναι δουλειά της γυναίκας. Αν όχι, θα τον θεωρήσουν τρελλό και θα χάσει κάθε σεβασμό μέσα στην κοινωνία». Αν οι γυναίκες διαμαρτυρηθούν, θεωρείται πως αντιγράφουν τις γυναίκες της Δύσης. Αυτό είναι απαράδεκτο και προέρχεται από μια κοινωνικο-οικονομική κατάσταση που αντικειμενικά χαρακτιρίζεται άδικη στη βάση. Σε ορισμένα ωστόσο αφρικανικά κράτη, όπως η Ζιμπάμπουε, η Μοζαμβίκη, ή η Αγκόλα, έχουν ιδρυθεί Υπουργεία για τη «Θέση της Γυναίκας». Στα κράτη αυτά η γυναίκα έχει αναγκαστεί να πάρει μέρος στον πόλεμο δίπλα στον άνδρα, πράγμα που της έχει δώσει το δικαίωμα και τη δυνατότητα ν΄αρνηθεί την επιστροφή της στην παραδοσιακή άδικη καταπίεσή της”.

* διασκευή άρθρου από το «demain le monde»

Πηγή: Τριμηνιαίο περιοδικό «Πάντα τα Έθνη», Έτος Ι΄, τ.37, 1ο τρίμηνο 1991, εκδότης «Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος»